

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการผลิตชนิดหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังคนตามความต้องการของการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม อันมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นสูงที่มีโปรแกรมต่อเนื่องมาจากการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาเพื่อให้เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับนี้ จึงเป็นกำลังสมองอันสำคัญยิ่งของประเทศ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้มาเป็นเวลานานแล้ว ดังจะเห็นได้จากการเสนอให้เปิดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นในมหาวิทยาลัยที่มีอยู่เดิมทั้ง 5 แห่ง ในปีการศึกษา 2499 (อนันต์ศรีโสภณ 2522 : 54) ซึ่งนับว่าเป็นการยกระดับมหาวิทยาลัยของประเทศให้เท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศด้วย นอกจากนี้ยังเน้นความสำคัญของงานด้านผลิตบัณฑิตระดับนี้ ถึงกับตั้งเป้าหมายไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 ว่าในช่วงของแผนนี้จะมีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท เฉลี่ยประมาณปีละ 6,200 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 26)

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นกระทรวงที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้กำหนดนโยบายที่จะสนับสนุนข้าราชการในกระทรวงทุกกรม กอง โดยระดับคุณวุฒิและประสิทธิภาพการดำเนินงานให้สูงขึ้น จึงได้ออกระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ลาศึกษาต่อภายในประเทศตามกำหนดเวลาของหลักสูตร โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะลาศึกษาต่อไว้เช่น ต้องมีอายุไม่เกิน 45 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันที่ 1 มกราคมของปีที่จะเข้าศึกษา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากกรม เจ้าสังกัด เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย ถ้าเป็นข้าราชการส่วนกลางต้องมีเวลารับราชการติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า 36 เดือนเต็ม สำหรับข้าราชการส่วนภูมิภาคต้องมีเวลารับราชการติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า 24 เดือนเต็ม ทั้งนี้ นับถึงวันที่ 15 มิถุนายนของปีที่จะเข้าศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ในกรณีที่ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อแล้ว และไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ก็สามารถจะขอขยายเวลาลาศึกษาต่อได้แต่ต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

กรมสามัญศึกษาซึ่งเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศกรมสามัญศึกษาให้ข้าราชการกรมสามัญศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการให้ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการลาศึกษาต่อภายในประเทศ มีสิทธิที่จะขอลาศึกษาต่อภายในประเทศได้ แต่ต้องศึกษาในวิชาที่ตรงกับวิชาเอกหรือวิชาโท ในวุฒิเดิม หรือในสาขาวิชาที่ตรงกับงานซึ่งกำลังปฏิบัติอยู่และตามความต้องการของกรมสามัญศึกษาเท่านั้น โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ที่ลาศึกษาต่อ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วหรือเมื่อสอบตกต้องออกจากสถานศึกษา หรือต้องหยุดการศึกษา ก่อนสำเร็จด้วยประการใดก็ตาม ต้องกลับไปรับราชการในสังกัดเดิม เป็นระยะเวลา 2 เท่า ของเวลาที่ได้ลาไปศึกษา ซึ่งปรากฏว่ามีข้าราชการกรมสามัญศึกษาให้ความสนใจ และขออนุญาตลาศึกษาปีละเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในปีงบประมาณ 2526 มีข้าราชการกรมสามัญศึกษา ขออนุญาตลาศึกษาต่อภายในประเทศ ถึง 1,067 คน (กรมสามัญศึกษา 2527 : 12)

แม้ว่าการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จะได้รับการสนับสนุนในการผลิตบัณฑิต จากหลายฝ่าย แต่จากการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ผ่านมา พบว่าการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังมีจำนวนต่ำกว่าเป้าหมายอยู่มาก ทั้งนี้ เพราะการขยายการรับนักศึกษา ตามแผนงานที่กำหนดไว้ยังไม่บรรลุผล ทั้งในด้านการเตรียมบุคลากร หลักสูตร และองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งองค์ประกอบอื่น ๆ ในที่นี้จะรวมถึงการไม่สำเร็จการศึกษาตามกำหนด เวลาและการต้องออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันด้วย สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2525 : 80) ศึกษาพบว่า การจัดการศึกษาระดับมหาบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร มีความสูญเสียทั้งในรูปของการเรียนที่ใช้เวลามากกว่าขั้นต่ำของหลักสูตร (4 ภาคการศึกษา) และมีความสูญเสียเนื่องจากนิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทนา รัตนอาภา (2525 : 119) ที่พบว่านิสิตปริญญาโทคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีเพียงร้อยละ 49.3 สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนด เวลาของหลักสูตรและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลักขณา วิสิษฐศรีศักดิ์ (2525 : 83) ที่พบว่า นิสิตบัณฑิตสาขา สังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีเพียงร้อยละ 20.98 สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนด เวลาของหลักสูตร นอกจากนี้คณะกรรมการวิจัย เรื่องค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 1 - 12) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพในการ ผลิตบัณฑิตของ สถาบันอุดมศึกษาของไทยทุกแห่ง ทั้งระดับปริญญาตรี

และ ปริญาโท โดยคิดเฉพาะผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร พบว่า ในระดับปริญญาโทนั้น มหาวิทยาลัยมหิดลมีประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุด คือ ร้อยละ 94.59 รองลงมาได้แก่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 28.59 24.39 5.73 และ 0.18 ตามลำดับ นั้นหมายความว่า มีความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นจากการไม่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งการไม่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลานั้น นับเป็นความสูญเปล่าทางการศึกษาอย่างใหญ่หลวง ทั้งทางด้านกำลังคน เวลา งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่ใช้ในการศึกษา เฉพาะการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์นั้น ต้องเสียค่าใช้จ่ายรายหัวโดยเฉลี่ยเป็นเงินถึง 10,382 บาท (ลักษณะ วิไลศรีศักดิ์ 2525 : 84)

สำหรับข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อ เมื่อไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดไว้ นอกจากจะเกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาดังได้กล่าวมาแล้ว ยังจะต้องขอขยายเวลาศึกษาต่อจากกรมสามัญศึกษา ซึ่งทำให้เสียเวลาและงบประมาณการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้นอีกจำนวนมาก ทั้งยังทำให้ข้าราชการครูกรมสามัญศึกษาที่จะลาศึกษาต่อในปีการศึกษานั้น หหมดสิทธิ์ที่จะลาศึกษาต่ออีกด้วย ทั้งนี้เพราะระเบียบว่าด้วยการลาศึกษาต่อ ของกรมสามัญศึกษาระบุว่า จะอนุญาตให้ผู้ที่ลาศึกษาต่อมีจำนวนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ของข้าราชการในสถานศึกษานั้น ๆ โดยนับรวมถึงข้าราชการที่กำลังศึกษาต่ออยู่ด้วย และปรากฏว่าในแต่ละปีมีข้าราชการครูกรมสามัญศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดไว้ และต้องขอขยายเวลาศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในปีงบประมาณ 2526 นี้ มีผู้ขอขยายเวลาศึกษาต่อถึง 361 คน (กรมสามัญศึกษา 2527 : 12) จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่ามีองค์ประกอบใดบ้างที่มีส่วนทำให้ข้าราชการครูกรมสามัญศึกษาส่วนหนึ่งสำเร็จการศึกษาได้ทันกำหนดเวลา แต่อีกส่วนหนึ่งไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ทันตามกำหนดเวลา ทั้ง ๆ ที่ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อเต็มเวลาโดยไม่ต้องกลับไปปฏิบัติหน้าที่ราชการระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่เช่นเดียวกัน

จากการศึกษาของ นันทนา รัตนอาภา (2525 : 118) พบว่าตัวแปรที่สัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาและหลังกำหนดเวลาของนิสิตครูศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะการมาศึกษาในระดับปริญญาโท นั่นคือ

นิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนด เวลาส่วนใหญ่ ลาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์สำเร็จ ในขณะที่กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนด เวลาศึกษาในขณะที่ทำงานอยู่โดยไม่ได้มาศึกษาต่อ หรือมาศึกษาเฉพาะ เนื้อหาวิชา (Course Work) จนครบหมด แล้วกลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนด เวลา มักมีปัญหาส่วนตัวในด้านการปรับตัวทางด้านการเรียน และด้านอารมณ์ และความ รู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเองมากกว่ากลุ่มที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนด เวลาด้วย

จากการให้สัมภาษณ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษาจำนวน 33 คน ที่มารับบริการ จากโครงการการให้คำปรึกษาด้านการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ของภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจในการทำวิทยานิพนธ์ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2523 : 208 - 209) ที่ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ โดยการสัมภาษณ์นิสิตและคณาจารย์บัณฑิตศึกษา พบว่าในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ มีความเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาประสบปัญหาไม่มี เวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิต เนื่องจากต้องทำงานทุกด้าน นิสิตเองยังมีความรู้ทางด้านวิจัยและสถิติไม่แน่นพอ อีกทั้งมีความสามารถในการเขียนวิทยานิพนธ์น้อย ในทัศนะของนิสิตที่ให้ข้อเสนอแนะพบว่า สอดคล้องกับปัญหาที่อาจารย์ประสบ โดยนิสิตเสนอว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรจัด เวลาให้นิสิตพบอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ นิสิตยังเห็นว่าอาจารย์ขาดความรู้ที่ตรงกับหัวข้อวิจัย ในแง่ของนิสิตเองควรต้องเตรียมตัวในด้านหลักสถิติและวิจัย เป็นอย่างดี มีการวางแผนล่วงหน้าครบทุกขั้นตอน ปัญหาเหล่านี้น่าจะมีส่วนทำให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จทันตามกำหนด เวลา

จากผลการศึกษาและผลการวิจัยตลอดจนแนวคิดต่าง ๆ พอจะสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่น่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จศึกษาดำเนินการตามกำหนด เวลา และสำเร็จการศึกษาหลังกำหนด เวลา ได้แก่

1. ลักษณะการมาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ซึ่งสามารถได้หลายลักษณะ เช่น มาเพียงเพื่อศึกษาเฉพาะ เนื้อหาวิชา แล้วกลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ มา 4 ภาคการศึกษา 5 ภาคการศึกษา แต่ต้องไม่เกิน 6 ภาคการศึกษา ตามระเบียบว่าด้วยการลาศึกษาต่อของกรมสามัญศึกษา ซึ่งอาจจะสำเร็จการศึกษาหรือไม่สำเร็จการศึกษาก็ได้ แต่จากผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องกันของนันทนา รัตนอาภา (2525 : 118)

และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนวาสิ (2524 : 214) พบว่าผู้ที่ลา มาศึกษาเฉพาะ เนื้อหาวิชา เพียง 3 ภาคการศึกษา แล้วกลับไปทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์ มัก เป็นผู้ที่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ทันตามกำหนดเวลา

2. การะรับผิดชอบงานในหน้าที่ในขณะที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาในกรณีของผู้ที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาและขอกลับไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบงานในหน้าที่อันได้แก่ งานด้านบริหาร งานด้านการสอนหรืองานในหน้าที่พิเศษอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จึงอาจทำให้ไม่มี เวลาที่จะค้นคว้าหรือสนใจทำวิทยานิพนธ์ได้อย่างเต็มที่ เมื่อเวลาล่วงนานไปอาจทำให้เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย จนถึงกับยกเลิกความตั้งใจที่จะทำวิทยานิพนธ์และไม่สำเร็จการศึกษาในที่สุด

3. อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง นับว่าเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญมากต่อสัมฤทธิ์ผลในการศึกษา ในกลุ่มนักจิตวิทยาฝ่ายมนุษยนิยม (Humanism) เชื่อว่าอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเองจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีส่วนทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตหรือไม่ก็ได้ จากการศึกษาของทรวงศรี สนธิทรัพย์ (2522 : 88 - 91) และนันทนา รัตนอาภา (2525 : 118) พบว่า ปัญหาด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเองมีส่วนสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาหรือสำเร็จหลังกำหนด เวลาของนิสิตนักศึกษาได้ เช่นเดียวกัน

4. ประสบการณ์ก่อนที่จะเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท มีความสำคัญมากในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพราะการศึกษาในระดับนี้มักจะต้องมีการอภิปราย ถกเถียง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้ที่มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติงานมาแล้ว มักจะแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และมองเห็นแนวทางกว้างไกลกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน หรือมีประสบการณ์น้อยกว่า (ชุมพล สุรินทรานุรณ์ 2523 : 149) ผู้ที่มีประสบการณ์มามากย่อมจะนำความรู้จากประสบการณ์มาใช้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และการทำวิทยานิพนธ์ได้ดีกว่า

5. ปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ เป็นปัญหาสำคัญยิ่งต่อการสำเร็จการศึกษาทันกำหนด เวลาหรือไม่ทันกำหนด เวลา จากการศึกษาของเพ็ญศิริ ด้านชนะ (2524 : 69) สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนวาสิ (2523 : 214) ต่างพบว่า ผู้ที่มีปัญหา

ในการทำวิทยานิพนธ์นับตั้งแต่การเสียเวลาในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่มีความรู้
ทางด้านการทำวิจัยเพียงพอ มีปัญหาทางด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจน
ปัญหาในการเขียนวิทยานิพนธ์ เป็นเหตุให้นิสิตส่วนใหญ่ทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จภายใน

1 ภาคการศึกษา จึงทำให้สำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนด

6. ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ซึ่ง
มีส่วนทำให้สำเร็จการศึกษาเร็วหรือล่าช้า ถ้าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีเวลาให้นิสิต
พบอย่างเพียงพอ มีความรู้ที่ตรงกับหัวข้อที่วิจัย มีความสัมพันธ์อันดีและให้ความเป็นกันเอง
กับนิสิต ย่อมมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์เสร็จเร็วขึ้น แต่ส่วนใหญ่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยา-
นิพนธ์ มักประสบปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่จะให้คำปรึกษา เพราะต้องทำงานทุกด้าน (สมหวัง
พิธิยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนवासี 2523 : 208) จึงทำให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์ได้ล่าช้า
กว่าที่ควรจะเป็น

7. ความสัมพันธ์ทางวิชาการกับเพื่อนร่วมรุ่นมีบทบาทสำคัญมากอีกประการหนึ่ง
สำหรับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะการที่ได้ร่วมประชุม สัมมนา อภิปราย
ถกเถียงปัญหาและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะเป็นการขยายขอบเขตความรู้ให้
กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ ต้องการวิเคราะห์หาตัวแปรสำคัญที่
สามารถจำแนกข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา ระหว่างผู้ที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลา
4 ภาคการศึกษา 5 - 6 ภาคการศึกษา และ 7 - 10 ภาคการศึกษา

สมมุติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาดำรง เอกสารต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่
สัมพันธ์กับระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท กล่าวคือ สามารถสำเร็จ
การศึกษาดำรงเวลาหรือสำเร็จการศึกษาล่วงกำหนดเวลา ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาคือ ลักษณะการลามาศึกษาในระดับปริญญาโท
การระบุดีของงานในหน้าที่ อารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์
ก่อนที่จะเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ ปัญหาอาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์และความสัมพันธ์ทางวิชาการกับเพื่อนร่วมรุ่น สามารถที่จะจำแนกข้าราชการครูผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ภายใน 4 ภาคการศึกษา 5 - 6 ภาคการศึกษา และ 7 - 10 ภาคการศึกษาได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายในประเทศ ในสาขาครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2521 - 2523 และสำเร็จการศึกษาแล้วจาก 4 สถาบันการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ-วิทยาเขตประสานมิตร และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หรือสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันเหล่านี้มีจำนวนน้อยมาก ไม่ถึง 30 คน (กรมสามัญศึกษา 2521 - 2523) ซึ่งไม่เหมาะที่จะนำมาวิเคราะห์แบบจำแนกประเภท (Discriminant Analysis) ที่ควรมีกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 เท่าของตัวแปร

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรตาม คือ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาระดับปริญญาโท จนสำเร็จการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา 5 - 6 ภาคการศึกษา และ 7 - 10 ภาคการศึกษา

2.2 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร คือ

2.2.1 ลักษณะการลา มาศึกษาในระดับปริญญาโท

2.2.2 ภาระรับผิดชอบงานในหน้าที่ขณะที่กำลังศึกษา

2.2.3 อารมณ์และความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเอง

2.2.4 ประสบการณ์ก่อนที่จะลา มาศึกษาในระดับปริญญาโท

2.2.5 ปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์

2.2.6 ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.7 ความสัมพันธ์ทางวิชาการกับเพื่อนร่วมรุ่น

ข้อดกลงเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจและตรงสภาพความเป็นจริง

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เพียงวิธีเดียว เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่กระจัดกระจายทั่วประเทศ ไม่สามารถใช้วิธีอื่นประกอบได้ จึงอาจได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ข้าราชการครู หมายถึง ผู้ที่รับราชการโดยปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโท ภายในประเทศ ระหว่างปีการศึกษา 2521 - 2523

ความสำเร็จการศึกษา หมายถึง การได้รับอนุมัติจากสถานศึกษาให้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท

ความสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา หมายถึง การสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท ภายในเวลา 4 ภาคการศึกษา

ความสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา หมายถึง การสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยใช้เวลามากกว่า 4 ภาคการศึกษา

ภาระรับผิดชอบงานในหน้าที่ หมายถึง จำนวนชั่วโมงสอน และ/หรือ จำนวนชั่วโมงที่ต้องปฏิบัติหน้าที่พิเศษอย่างอื่น นอกเหนือจากหน้าที่สอน ในขณะที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท

ลักษณะการมาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หมายถึง การได้รับอนุมัติจากกรมสามัญศึกษา ให้ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายในประเทศ และได้ลาศึกษาในลักษณะต่อไปนี้

- ก. ลา 4 ภาคการศึกษา แต่เมื่อศึกษาเนื้อหาวิชาจนครบหมด ภายใน 3 ภาคการศึกษา จึงกลับไปปฏิบัติหน้าที่ราชการควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์
- ข. ลา 4 ภาคการศึกษา แต่ยังทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จจึงกลับไปปฏิบัติหน้าที่ราชการควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์

ค. ลา 4 ภาคการศึกษา และสามารถสำเร็จการศึกษา

ง. ลา 5 ภาคการศึกษา แต่ยังทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จจึงกลับไปปฏิบัติ

หน้าที่ราชการควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์

จ. ลา 5 ภาคการศึกษา และสามารถสำเร็จการศึกษา

ฉ. ลา 6 ภาคการศึกษา แต่ยังทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จจึงกลับไปปฏิบัติ

หน้าที่ราชการ ควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์

ช. ลา 6 ภาคการศึกษา และสามารถสำเร็จการศึกษา

ประสบการณ์ก่อนที่จะศึกษาในระดับปริญญาโท หมายถึง

ก. ประสบการณ์ทางการสอน ได้แก่ ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ด้าน
การสอน ก่อนที่จะได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อ

ข. ประสบการณ์ทางด้านบริหารการศึกษา ได้แก่ ระยะเวลาที่ปฏิบัติ
หน้าที่ด้านบริหารการศึกษา อันได้แก่ หน้าที่ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ตลอดจนจนถึงหัวหน้าหมวดต่าง ๆ ก่อนที่จะได้
รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อ

ค. ประสบการณ์ทางการวิจัย ได้แก่ จำนวนงานวิจัยที่เคยเป็นหัวหน้า
โครงการวิจัย เคยทำวิจัยด้วยตนเอง หรือเคยช่วยผู้อื่นทำการวิจัย ก่อนที่จะได้รับอนุมัติ
ให้ลาศึกษาต่อ

อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ระดับความรู้สึกของ
ตนเอง ว่ามีมากน้อยเพียงใดต่อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งครอบคลุมถึงด้านต่อไปนี้

ก. ความรู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้

ข. ความวิตกกังวล

ค. ความเชื่อมั่นในตนเอง

ง. ความอดทน

จ. ความรู้สึกว่าตนเองมีความรู้ความสามารถน้อยกว่าผู้อื่น

ช. ความจำเป็นที่ต้องแยกตัว เองออกจากกลุ่ม

ปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง อุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งครอบคลุมดังต่อไปนี้

ก. การขาดแคลนตำราหรือเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังทำวิทยานิพนธ์

ข. การใช้เวลาในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์

ค. การขาดความรู้ด้านการทำวิทยานิพนธ์

ง. การใช้เวลาในการพิจารณาหัวข้อวิทยานิพนธ์

จ. การให้ความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิทยานิพนธ์

ฉ. การใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ช. การเขียนวิทยานิพนธ์

ซ. เงินทุนที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หมายถึง อุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งครอบคลุมดังต่อไปนี้

ก. การหาอาจารย์มาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ข. เวลาว่างของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ค. ความรู้ในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ง. คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

จ. ความสัมพันธ์อันดี หรือความเป็นกันเองของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ทางวิชาการกับเพื่อนร่วมรุ่น หมายถึง การพูดคุย ถกเถียง

ประชุม สัมมนา อย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างเพื่อนในสาขาเดียวกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อจะได้ทราบคุณลักษณะที่แตกต่างกันของข้าราชการครู กรมสามัญศึกษา ที่ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายในประเทศ ระหว่างผู้ที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา 5 - 6 ภาคการศึกษา และ 7 - 10 ภาคการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษา อันได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตประสานมิตร และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. เพื่อเสนอสารสนเทศให้บัณฑิตศึกษา ของสถาบันทั้ง 4 สถาบันนี้ ได้เห็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตมหาบัณฑิต เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529

3. เพื่อให้ข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา ที่จะลาศึกษาต่อ ได้ทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษา เร็วหรือช้ากว่า เวลาที่กำหนด เพื่อจะได้หาทางแก้ไขต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย